

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 3
IM. MARII DĄBROWSKIEJ
W RESZLU

PROGRAM BEZPIECZNA SZKOŁA

Reszel, dn. 15.04.2011r.

Podczas opracowywania programu „Bezpieczna szkoła” uwzględniono:

- raport z badania ankietowego - „Diagnoza poczucia bezpieczeństwa uczniów klas I – III”,
- raport z badania ankietowego - „Diagnoza poczucia bezpieczeństwa uczniów klas IV – VI”,
- badanie ankietowe rodziców – „Oczekiwania rodziców wobec szkoły”,
- Statut szkoły,
- Program wychowawczy,
- Szkolny program profilaktyki,
- doświadczenie wszystkich pracowników szkoły.

Wnioski wynikające z diagnozy poczucia bezpieczeństwa w klasach I - III

Większość uczniów klas I - III czuje się w szkole bezpiecznie i nigdy ich nie skrzywdzono. Duża grupa wychowanków (80 badanych) obdarza zaufaniem nauczycieli dyżurujących i wychowawców. 102 uczniów (94 %) nie było świadkiem wyłudzenia pieniędzy ani wyłudzenia wartościowych rzeczy.

69% badanych rodziców wyraziło opinię, że ich dziecko nigdy nie zostało skrzywdzone przez kolegów.

Niepokojący jest fakt, że uczniowie wskazywali schody, łazienkę oraz korytarz jako miejsca, w których czują się niekiedy zagrożeni.

Pojawiają się też pojedyncze przypadki wyłudzenia pieniędzy i wartościowych rzeczy. 62% ankietowanych nauczycieli, jako przejaw negatywnych zachowań uczniów sygnalizuje wzmożoną agresję słowną. Zauważa się też bójki uczniów na przerwach.

Z opracowanych wniosków wynika, że należy:

1. Przeprowadzić w klasach pogadanki na temat kultury słowa, szacunku i właściwego zachowania wobec kolegów, nauczycieli i innych pracowników szkoły.
2. Zobowiązać uczniów do zachowania właściwego kierunku ruchu na schodach i korytarzach.
3. Włączyć rodziców do współpracy w pełnieniu dyżurów podczas imprez szkolnych (festynów, dyskotek, zabaw klasowych itp.)
4. Z uczniami nadużywającymi agresji słownej przeprowadzać rozmowy w obecności rodziców (opiekunów).

Wnioski wynikające z diagnozy poczucia bezpieczeństwa w klasach IV - VI

Większość uczniów klas IV - VI uważa, że szkoła jest miejscem bezpiecznym i nigdy ich nie skrzywdzono. Według uczniów najbardziej zaufaną osobą, którą poprosili by o pomoc, są wychowawcy oraz nauczyciele dyżurujący. Bardzo istotną informacją uzyskaną w badaniu jest fakt, iż 103 uczniów (95% badanych) nigdy nie było okradzionych oraz nie wymuszano od

nich wartościowych rzeczy. Występuje jednak zjawisko, któremu należy się przyjrzeć dokładnie oraz zastosować środki profilaktyczne, a mianowicie dokuczanie przez rówieśników oraz prowokowanie do bójki. 58 uczniów co stanowi prawie 54% wskazało występowanie w/w nieprawidłowych zachowań. Uczniowie w ilości 29, co stanowi prawie 27% badanych wskazało na schody, jako miejsce, w którym czują się najmniej bezpiecznie. Takie dane mogą być efektem nieuzasadnionego pośpiechu na obiad do stołówki szkolnej (każdy uczeń ma zagwarantowane miejsce do spokojnego spożycia posiłku). Łazienka wskazana przez 12 uczniów, co stanowi 11,2% badanych jest informacją niepokojącą, której należałoby się dokładnie przyjrzeć.

Wśród 62% nauczycieli zebrano informacje, które sygnalizują, że najbardziej negatywnym zachowaniem w szkole jest agresja słowna. 21% nauczycieli spotkało się z bójkami na przerwach międzylekcyjnych. Dane zebrane wśród nauczycieli niepokoją, gdyż 17% wymieniło inne negatywne zachowania, takie jak: komentowanie zachowania nauczyciela, brak szacunku do pracy innych ludzi, kłótnie, kłamstwa, brak szacunku oraz aroganckie zachowanie wobec nauczyciela.

Pozytywnymi informacjami zebranymi w trakcie badania są dane od 73% rodziców, którzy wskazali, że ich dziecko nigdy się nie skarżyło na negatywne zachowania ze strony swoich rówieśników. Potwierdza się jednak fakt, że do najczęściej występujących negatywnych zachowań należy agresja słowna, gdyż 23% rodziców potwierdziło znieważenie słowne przez kolegów.

Proponowane dalsze kierunki pracy wychowawczej w klasach IV - VI:

1. Przeprowadzać w klasach pogadanki na temat właściwego zachowywania się wobec nauczycieli, pracowników obsługi oraz wobec pozostałych uczniów z zachowaniem kultury słowa i szacunku do drugiego człowieka.
2. Zwracać szczególną uwagę na uczniów zachowujących się negatywnie podczas przemieszczania się na terenie szkoły z zachowaniem nieodpowiedniego tempa i kierunku chodzenia, w szczególności na schodach i korytarzach.
3. Zaangażować rodziców do pełnienia dyżurów na imprezach szkolnych.
4. W ramach działalności Samorządu uczniowskiego, godzin do dyspozycji wychowawcy, indywidualnych rozmów z uczniami sondować problemy związane z bezpieczeństwem.
5. Problemy związane z nadużywaniem agresji słownej w ekstremalnych przypadkach należy rozwiązywać poprzez prowadzenie rozmów z

uczniem w obecności rodziców (prawnych opiekunów), a także pedagoga i psychologa szkolnego.

Analiza ankiety „Oczekiwania rodziców wobec szkoły”

Badanie przeprowadzono 23 marca 2010r. wśród 68 rodziców obecnych na spotkaniu z wychowawcami uczniów klas IV i V naszej szkoły. Badania wskazały, że aż 63% rodziców oczekuje od szkoły zapewnienia bezpieczeństwa swojego dziecka. Większość badanych rodziców ocenia organizację pracy szkoły pod względem zapewnienia bezpieczeństwa dobrze tj. wysoko 24%, średnio 39,58%.

Rodzice wyrazili opinię na zadane pytanie: **„Co jeszcze możemy zrobić aby poprawić stan bezpieczeństwa uczniów w szkole?”**

- jest dobrze,
- dzieci są bezpieczne w szkole,
- większe zainteresowanie ze strony opiekuna i wysłuchanie dziecka,
- porady pedagogiczne i psychologiczne,
- częściej informować rodziców o zachowaniu dziecka, nawet najmniejsze przewinienia i wybryki,
- można poprawić bezpieczeństwo przed przemocą,
- raz w miesiącu organizować spotkania z policjantem,
- uważam, że w obecnych czasach uczniowie od najmłodszych klas powinni być bardziej uświadamiani jeśli chodzi o sprawy narkotyków, alkoholizmu i innych nałogów, są w tych czasach wyszkoleni specjaliści do rozmów na ten temat, a my rodzice nie zawsze umiemy sobie z tym radzić,
- tarcze, mundurki, identyfikatory.

Założenia programu

Program „**Bezpieczna szkoła**” opracowano w celu rozwiązywania wszystkich problemów związanych z bezpieczeństwem uczniów w szkole, w drodze do i ze szkoły oraz podczas zajęć organizowanych poza jej terenem. Szkoła na bieżąco stara się rozwiązywać problemy związane z bezpieczeństwem, ale aby osiągnąć zamierzony cel wszyscy pracownicy szkoły powinni brać czynny udział w realizacji programu. Należy podjąć kroki zmierzające do zaangażowania rodziców, a także inne osoby i instytucje, które mogą mieć wpływ na prawidłową realizację programu. Ustalono, że program zostanie zrealizowany w latach 2011 – 2013.

Cele główne programu

1. Poprawa stanu bezpieczeństwa szkoły.
2. Uczeń czuje się w szkole bezpieczne.
3. Poprawa bezpieczeństwa uczniów w drodze do i ze szkoły oraz podczas zajęć organizowanych poza jej terenem.

Cele szczegółowe

1. Zwrócenie uwagi uczniom na niebezpieczeństwa związane z nieprawidłowym zachowaniem się podczas pobytu w szkole.
2. Uświadomienie uczniom skutków łamania przepisów związanych z bezpieczeństwem.
3. Przekazanie informacji uczniom na temat działań szkoły zmierzających do przeciwdziałania zagrożeniom, agresji słownej, fizycznej, patologii oraz udzielania pomocy przedlekarskiej.
4. Działania edukacyjne związane z zagrożeniami dotyczącymi technologii informacyjnej.
5. Uświadamianie uczniom przyczyn agresji i przemocy.
6. Poszukiwanie nowych rozwiązań zmierzających do rozwiązywania sytuacji trudnych.
7. Przekazanie rodzicom informacji na temat zagrożeń na jakie narażone są ich dzieci.
8. Pedagogizacja rodziców na temat zagrożenia technologią informacyjną.
9. Wyposażenie uczniów w umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób nieagresywny.

Zadania szkoły

Współpraca szkoły ze wszystkimi instytucjami mającymi wpływ na poprawę bezpieczeństwa.

Osoby oraz instytucje wspierające program

Dyrektor oraz wicedyrektor, nauczyciele, pracownicy obsługi, rodzice, Komenda Policji w Reszlu, Urząd Gminy w Reszlu, Gminna Administracja

Szkół i Sportu w Reszlu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Reszlu, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Kętrzynie, Świetlica Środowiskowa w Reszlu, Miejski Ośrodek Kultury w Reszlu.

Przewidywane efekty działania programu

1. Uczeń czuje się w szkole bezpiecznie
2. Szkoła w opinii uczniów, rodziców, nauczycieli, a także społeczności lokalnej uważana jest za bezpieczną.
3. Zmniejszenie zjawisk agresji słownej i fizycznej.
4. Uczniowie posiadają podstawowe wiadomości i umiejętności z zakresu udzielania pierwszej pomocy.
5. Uczniowie posiadają podstawowe wiadomości i umiejętności dotyczące bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym
6. Uczniowie potrafią odpowiednio zachowywać się w sytuacjach zagrożeń oraz prawidłowo ewakuować się z budynku szkoły.
7. Uczniowie znają podstawowe przepisy obowiązujące na terenie szkoły, przestrzegają regulaminów i instrukcji BHP umieszczonych w sali gimnastycznej, pracowni informatyki, bibliotece szkolnej, świetlicy oraz stołówce szkolnej.
8. Uczniowie potrafią sprzeciwiać się agresji słownej i fizycznej.
9. Uczniowie potrafią rozwiązywać samodzielnie problemy i wiedzą jak poradzić sobie w sytuacjach trudnych.
10. Rodzice posiadają większą wiedzę na temat zagrożeń i metod rozwiązywania problemów wychowawczych.

Ocena realizacji programu oraz metody pozwalające określić stan bezpieczeństwa w szkole

Ewaluacja programu – badania ankietowe skierowane do uczniów, nauczycieli oraz rodziców, dyskusje podczas rad pedagogicznych oraz spotkań z rodzicami.

Przedstawienie efektów działania programu

Sprawozdanie z efektów realizacji programu na posiedzeniu rady pedagogicznej, rady rodziców oraz spotkaniu z samorządem uczniowskim.

ZADANIA REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU BEZPIECZNA SZKOŁA

L. p.	Zadania	Metody, formy realizacji	Odpowiedzialni	Ewaluacja Dokumentacja	Uwagi
1.	Bezpieczna droga do szkoły oraz do domu rodzinnego.	Pogadanka, pokaz	Dyrektor, Wychowawcy	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
2.	Bezpieczne korzystanie z drogi. Spotkanie z policjantem.	Pogadanka, pokaz	Dyrektor, Wychowawcy	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	Klasy I - III
3.	Organizacja dyżurów nauczycieli.	Praca ciągła	Dyrektor, Wicedyrektor	Dokumentacja dyrektora, wicedyrektora	
4.	Organizacja pracy świetlicy szkolnej.	Praca ciągła	Dyrektor, Wicedyrektor	Wychowawcy świetlicy	
5.	Moje dziecko idzie do szkoły.	Spotkanie z rodzicami	Wychowawcy	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	Klasy I
6.	Realizacja zadań związanych z bezpieczeństwem szkoły zawarte w Statucie szkoły §19, 21.	Praca ciągła	Dyrektor, Wicedyrektor	Dokumentacja dyrektora szkoły	
7.	Uczeń zna swoje prawa i obowiązki, a także system kar i nagród obowiązujących w szkole § 28, 29, 31.	Pogadanka	Wychowawcy	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	Klasy I - VI
8.	Uczniowie znają procedury postępowania w sytuacjach	Pogadanka	Wychowawcy	Zapisy w dziennikach	

	zagrożenia uczniów przestępczością i demoralizacją. § 39.			lekcyjnych	
9.	Uczeń zna zasady oceny z zachowania § 51, załącznik nr 3 Statutu szkoły.	Pogadanka	Wychowawcy	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
10.	Rozwiązywanie sytuacji trudnych.	Pogadanka, Spotkania z wychowawcą, rodzicami	Wychowawca, Pedagog, Nauczyciele	Dokumentacja wychowawcy, Pedagoga szkolnego, Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
11.	Monitoring szkolny.	Praca ciągła	Dyrektor szkoły	Zapisy danych	
12.	Uczeń potrafi zachować się w sytuacji agresji słownej i fizycznej.	Spotkanie z pedagogiem szkolnym	Wychowawcy, Pedagog szkolny	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
13.	Alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu.	Pogadanka	Wychowawcy	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
14.	Netykieta – zasady zachowania się w sieci Internet.	Pogadanka, ćwiczenia praktyczne	Nauczyciel informatyki	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
15.	Zagrożenia związane z wykorzystaniem technologii informacyjnej.	Pogadanka, pokaz ćwiczenia praktyczne	Nauczyciel informatyki	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
16.	Zasady zachowania się w razie	Pogadanka, pokaz, film	Nauczyciel	Zapisy w	

	wypadku na drodze.	ćwiczenia praktyczne	techniki	dziennikach lekcyjnych	
17.	Zasady zachowania w sytuacjach awaryjnych.	Spotkanie z rodzicami	Wychowawcy	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
18.	Zasady zachowania się w razie ewakuacji.	Pogadanka, pokaz, film ćwiczenia praktyczne	Nauczyciele	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
19.	Zasady udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej.	Spotkanie z pielęgniarką szkolną Pogadanka, pokaz, film ćwiczenia praktyczne Przeszkolenie uczniów w ramach programu WOŚP.	Nauczyciele: Techniki, Klas I – III, Przyrody, Wychowania fizycznego.	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
20.	Warmińsko – Mazurski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym.	Test, Jazda rowerem po torze przeszkód, ćwiczenia praktyczne	Nauczyciel techniki	Protokół	
21.	Sprawdzian na kartę rowerową.	Test, Jazda rowerem po torze przeszkód, ćwiczenia praktyczne	Nauczyciel techniki	Zapisy w dziennikach lekcyjnych. Protokół	
22.	Bezpieczeństwo podczas zajęć wychowania fizycznego.	Pogadanka, pokaz,	Nauczyciele wychowania fizycznego	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
23.	Bezpieczeństwo w kontakcie z	Pogadanka,	Nauczyciel	Zapisy w	

	przyroda – rośliny, zwierzęta ich zwyczaje, agresja, problem wścieklizny, grypa A1-H1.	Spotkanie z pielęgniarką szkolną	przyrody, Wychowawcy	dziennikach lekcyjnych	
24.	Zasady bezpiecznego podróżowania, w tym autobusem szkolnym oraz komunikacją miejską.	Pogadanka	Wychowawcy, Opiekunowie autobusu szkolnego	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
25.	Zasady bezpieczeństwa podczas wakacji, ferii zimowych i świątecznych.	Pogadanka	Dyrektor szkoły Wychowawcy	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
26.	Dziecko bezpieczne na wsi.	Spotkanie z rodzicami	Wychowawcy	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
27.	Promowanie zdrowego trybu życia.	Wycieczki szkolne (piesze, rowerowe), wyjazdy na basen	Wychowawcy, Nauczyciele	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
28.	Zasady zdrowego odżywiania.	Pogadanka, pokaz, ćwiczenia praktyczne	Wychowawcy, Nauczyciele	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
29.	Bezpieczeństwo uczniów podczas organizacji wycieczek szkolnych.	Praca ciągła	Dyrektor Nauczyciele, wychowawcy	Dokumentacja kierownika wycieczki, dyrektora szkoły, zapisy w dziennikach lekcyjnych	
30.	Zasady bezpieczeństwa podczas	Pogadanka,	Nauczyciele klas	Zapisy w	

	używania sprzętu gospodarstwa domowego.	Pokaz, ćwiczenia praktyczne, film	I – III, Nauczyciel techniki	dziennikach lekcyjnych	
31.	Wdrażanie uczniów do właściwych reakcji w przypadku wystąpienia problemów natury społeczno – moralnej.	Rozmowy, pogadanki, filmy.	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
32.	Wdrażanie do poszanowania odmienności innych w sferze wiary, poglądów, upodobań i zainteresowań, wyglądu zewnętrznego, sytuacji materialnej itd.	Pogadanki, psychodramy, dyskusje.	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
33.	Rozliczanie uczniów z powierzonych im zadań pod kątem uczciwości, eliminowanie np. ściągania, wyręczania się innymi, wykorzystywania innych.	Zawieranie kontraktów klasowych, rozmowy, psychodramy, filmy, spotkania z policjantem, kontakty z rodzicami, spektakle profilaktyczne.	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
34.	Kształtowanie umiejętności asertywnego zachowania się, „mówienia nie”, gdy ktoś namawia do zapalenia papierosa, zażycia narkotyku, spożycia alkoholu, wspólnego pobicia	Rozmowy, psychodramy, filmy, spotkania z policjantem, kontakty z rodzicami, spektakle	Nauczyciele klas I – III, Pedagog szkolny	Zapisy w dziennikach lekcyjnych Dokumentacja pedagoga szkolnego	

	kolegi.	profilaktyczne.			
35.	Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami higieny i skutkami nieprzestrzegania jej (grypa A/H1N1, wszawica itp.)	Pogadanki, rozmowy, spotkania z pielęgniarką, konkursy.	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
36.	Wdrażanie uczniów do przestrzegania podstawowych zasad bezpiecznego zachowania się w czasie lekcji, przerw, zajęć pozalekcyjnych, w drodze do szkoły i ze szkoły.	Pogadanki, filmy, pokaz, konkursy plastyczne, układanie harmonogramu dnia (sen, nauka, wypoczynek),	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
37.	Uczeń prawidłowo zachowuje się w razie np. pożaru, kradzieży.	Spotkania z policjantem,	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
38.	Zapoznanie dzieci z właściwym zachowaniem na wypadek alarmu.	Próbny alarm.	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
39.	Kształcenie umiejętności krytycznego wyboru informacji medialnych, zagrożeń ze strony mediów, skutków uzależnień od telewizji, Internetu, gier komputerowych.	Rozmowy, pokaz, film	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
40.	Ukazywanie szkodliwości tzw. używek dla rozwoju	Realizacja w ramach programu profilaktyki.	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach	

	psychofizycznego człowieka.			lekcyjnych	
41.	Uświadamianie odpowiedzialności za czystość środowiska. Dbanie o stan środowiska w najbliższej okolicy.	Wycieczki po okolicy, do parku , lasu, spotkania z leśniczym, dokarmianie ptaków i zwierząt, udział w akcjach: Sprzątanie świata, Dzień Ziemi, Wiosenne Sprzątanie Warmii i Mazur, Festynie gminnym „Święto Niezapominajki”, selektywna zbiórka surowców wtórnych, Koło Młodych Ekologów, zajęcia, konkursy ekologiczne.	Nauczyciele klas I – III,	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
42.	Przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu.	Spotkanie z pedagogiem szkolnym	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI	Dokumentacja pedagoga szkolnego, zapisy w dziennikach lekcyjnych	
43.	Zapoznanie uczniów z odpowiedzialnością karna za konkretne wykroczenia popełniane przez nieletnich	Spotkanie z policjantem	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	

44.	Wpajanie szacunku dla cudzej i prywatnej własności, eliminowaniem kradzieży i niszczenie mienia.	Pogadanka, dyskusja	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
45.	Eliminowanie agresywnych zachowań i prób siłowych rozwiązywania konfliktów.	Dyskusje, psychodramy,	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
46.	Uczenie się właściwych sposobów rozwiązywania konfliktów.	Spotkania z policjantem, pedagogiem szkolnym	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
47.	Propagowanie życzliwości i otwartości w stosunkach międzyludzkich, kultury osobistej, zasad savoir vivre'u.	Spektakle profilaktyczne,	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI, Pedagog szkolny	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
48.	Promowanie odwagi cywilnej i reakcji w przypadku bycia świadkiem przemocy, wandalizmu, obrażania innego człowieka – uczenie „mądrej” „reakcji.	Wybór Damy i Dżentelmena roku, nagradzanie wzorowych postaw - wręczenie dyplomu uznania, upominanie źle zachowujących się uczniów.	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI, Pedagog szkolny	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
49.	Realizacja programu profilaktyki zagrożeń, uzależnień.	Konkurs wiedzy o uzależnieniach, spektakle profilaktyczne,	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI, Pedagog szkolny	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	

50.	Ukazywanie szkodliwości hałasu i dłuższego w nim przebywania.	Pogadanki, filmy,	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
51.	Uczenie właściwego zachowania w kontaktach z przyrodą, eliminowanie zjawiska znechęcania się nad zwierzętami.	Dzień Ziemi, Dzień czystego powietrza, Dzień wody, Sprzątanie świata, konkursy, wystawki, inscenizacje.	Wychowawcy, Nauczyciele klas IV – VI	Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
52.	Przekazywanie uczniom i ich rodzicom wiedzy na temat zagrożeń związanych z niktynizmem, alkoholizmem, narkomanią.	Realizacja celów i zadań programu wychowawczego, programów dydaktycznych, ścieżek międzyprzedmiotowych w zakresie tej tematyki.	Wychowawcy, klas I - VI	Dokumentacja wychowawcy Zapisy w dziennikach lekcyjnych	
53.	Wyposażenie uczniów w wiedzę i umiejętności dotyczące radzenia sobie ze stresem spowodowanym sytuacją domową, trudnościami w nauce itp.	Rozmowy indywidualne uczniów, z grupy podlegających w/w stresom, z pedagogiem szkolnym.	Pedagog szkolny, Wychowawcy	Dokumentacja wychowawcy Zapisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja pedagoga szkolnego	
54.	Wyposażenie uczniów i ich rodziców w wiedzę i umiejętności	Rozmowy indywidualne uczniów	Dyrektor, pedagog szkolny,	Dokumentacja dyrektora szkoły,	

	reagowania w sytuacjach konfliktowych.	często wywołujących konflikty, bojki, prowokujących innych uczniów do agresywnych zachowań z pedagogiem szkolnym, policjantem, innym specjalistą. Spotkania indywidualne i „trójstronne” (uczeń – rodzice - pedagog szk.) z rodzicami w/w uczniów, w razie potrzeby: zespół wychowawczy, dyrekcja, specjaliści.	wychowawcy	Dokumentacja wychowawcy Zapisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja pedagoga szkolnego	
55.	Wyeliminowanie sytuacji sprzyjających stresom i zachowaniom agresywnym na terenie szkoły, sytuacji typu: hałas, przepełnienie klas i innych pomieszczeń, niebezpieczne zachowania podczas przerw, brak intymności w łazienkach i przebieralniach.	Pogadanki,	Dyrektor, pedagog szkolny, wychowawcy	Dokumentacja dyrektora szkoły, Dokumentacja wychowawcy Zapisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja pedagoga szkolnego	

56.	Poprawa kultury języka, wyeliminowanie wulgaryzmów, stosowanie form grzecznościowych, kultura osobista w codziennych kontaktach z nauczycielami, innymi pracownikami szkoły, rówieśnikami.	Realizacja odpowiednich punktów programu wychowawczego, ścieżki Ecm, programu dydaktycznego języka polskiego... Coroczna szkolna impreza pod hasłem „Kulturomania” , propagująca formy grzecznościowe, zasady savoir vivre’ u, formy życia towarzyskiego, kulturalnego spędzania czasu itd. Wybór damy lub dżentelmena roku spośród uczniów: nauczyciele wybierają swoją/ swego, uczniowie – swoją/swego.	Wychowawcy i nauczyciele przedmiotów zespół wychowawczy RSU	Dokumentacja wychowawcy Zapisy w dziennikach lekcyjnych,	
57.	Poszanowanie własnego i cudzego mienia: eliminowanie faktów niszczenia mienia	Rozmowy indywidualne uczniów stale	dyrekcja szkoły wychowawcy klas, pedagog	Dokumentacja dyrektora szkoły, Dokumentacja	

	szkolnego, rzeczy cudzych oraz własnych.	przeszkadzających na lekcjach: z pedagogiem szkolnym, zespołem wychowawczym, dyrektorem szkoły - za każdym razem pożądana obecność rodziców. Prowadzenie rejestru, opisu szczególnych przypadków.	szkolny zespół wychowawczy szkoły	wychowawcy Zapisy w dziennikach lekcyjnych, dokumentacja pedagoga szkolnego	
--	--	---	-----------------------------------	--	--